

MAYN LID

Abraham Joshua Heschel (1907 Warsaw – 1972 New York)

Kh'vil shenken dir – velt, Dos geflekht ¹ fun mayne glider;	כ'וויל שענקען דיר – וועלט, דאָס געפלעכט פון מיינע גלידער;
Mayn vort, mayne hent, Dos vunder fun mayne oygn.	מײן וואָרט, מײנע הענט, דאָס ווונדער פון מײנע אויגן.
Nem mikh tzu in dinst tzu dir Un forvend ² mikh tzu dayn nutz!	נעם מיך צו אין דינסט צו דיר און פאַרווענד מיך צו דיין נוצ!
Shtel mikh avek In fremdkeyt fun vokzaln, ³	שטעל מיך אוועק אין פרעמדקייט פון וואָקזאַלן,
Vi bagrisung-statue Far elnte <i>orchim</i> ...	ווי באַגריסונג-סטאַטוע פאַר עלנטע אורחים...
Nor mit freyd un verter ful in haldz Un likhtikn vayzer ⁴ Un zunike hent,	נאָר מיט פרייד און ווערטער פול אין האַלדז און ליכטיקן ווייזער אין זוניקע הענט,
Shik mikh tzu brider farshikte, Farshparte in <i>t'fises</i> . ⁵	שיק מיך צו ברידער פאַרשיקטע, פאַרשפאַרטע אין תפיסות.
Shik mikh mit <i>b'sureh</i> Un treyst ⁶ tzu <i>aveylim</i>	שיק מיך מיט בשורה און טרייסט צו אבלים

¹ Geflekht – flight; glider – limbs

² Forvendn – to convey, deliver

³ Vokzal – railway station, depot

⁴ Vayzer – faces ?

⁵ Farshpart – locked up; *t'fiseh* – prison (Hebrew, *t'fisah*)

⁶ Treyst – comfort

Mit hilf tzu di oreme,
Mit retung tzu di kranke,
Nem mikh far a fraynt!
Nem mikh far a knekht!

מיט הילף צו די אָרעמע,
מיט רעטונג צו די קראַנקע,
נעם מיך פאַר אַ פֿריינט!
נעם מיך פאַר אַ קנעכט!

ביים כותל - BAYM KOYSL

Rivka Basman Ben-Hayim (1925 Lithuania – 2023 Israel)

Vos kh'hob dort arayngeshribn
Veys ikh nit.
Mir dukht a lid,
Aza farveynte lid
Fun *Tzeyne-Ureyne*-bleter.
Gevizn¹ hot zikh mir
Badakht² un klor,
Az *oysyes* sheydn zikh³
Fun *gufikn*⁴ papir
Un vartn oyf barir⁵
Tzum oysleygn⁶ a *t'chineh*.

וואָס כ'האַב דאָרט אַרײַנגעשריבן
ווייס איך ניט.
מיר דוכט אַ ליד,
אַזאַ פאַרוויינטע ליד
פון צאינה-וראינה-בלעטער.
געוויזן האָט זיך מיר
באַדאַכט און קלאָר,
אַז אותיות שיידן זיך
פון גופיקן פאַפיר
און וואָרטן אויף באַריר
צום אויסלייגן אַ תחינה.

Itzt shtey ikh ruik. Ru.
Di *oysyes* zaynen dort
Un Got vet zey gefinen.

איצט שטיי איך רוּק. רו.
די אותיות זיינען דאָרט
און גאָט וועט זיי געפינען.

¹ Gevizn – shown

² Badakht – careful, considered

³ Sheydn zikh – to separate, part

⁴ Gufik – physical (Hebrew *guf*, “body”)

⁵ Barir – touch, contact

⁶ Oysleygn – to lay out; *t'chineh* – petitionary prayer

TZUM SHILDKRET¹

Rivka Basman Ben-Hayim

Kh'bin nit vi du bapantzert²
Un oykh nit klug vi du.
S'fartroyt³ mir nit mayn landshaft
Vi dir dos grin fun ru.

כ'בין ניט ווי דו באַפאַנצערט
און אויך ניט קלוג ווי דו.
ס'פאַרטרויט מיר ניט מײַן לאַנדשאַפּט
ווי דיר דאָס גרין פון רו.

Un kh'veys nit vi tzu heyln⁴
Mayn vundikn fardros,⁵
Un kh'veys nit tzu dertzeyln
Vos du dertzeylst far groz.

און כ'ווייס ניט ווי צו היילן
מײַן ווונדיקן פאַרדראָס,
און כ'ווייס ניט צו דערציילן
וואָס דו דערציילסט פאַר גראָז.

ROYZIKE ALEYNKAYT

Rivka Basman Ben-Hayim

Di royzn-bleter faln bislekhvayz arop
Un dekn tzu dem tish mit rozn regn,
Der tish vert plutzem a bakroynter
Mit tzirung⁶ fun *farkisheften* farmegn.

די רויזן-בלעטער פאַלן ביסלעכווייז אַראָפּ
און דעקן צו דעם טיש מיט ראָזן רעגן,
דער טיש ווערט פלוצעם אַ באַקרוינטער
מיט צירונג פון פאַרפישופטן פאַרמעגן.

A sheyne shtarbt di royz.
Un mit ir sheynkeyt
Baputzt⁷ zi ale shrekn farn toyt.
In tzimer blaybt a royzike aleynkeyt,
Vos trift in zun arayn
Mit letztn royt.

אַ שיינע שטאַרבט די רויז.
און מיט איר שיינקייט
באַפּוצט זי אַלע שרעקן פאַרן טויט.
אין צימער בלייבט אַ רויזיקע אַליינקייט,
וואָס טריפט אין זון אַרײַן
מיט לעצטן רויט.

¹ Shildkret – tortoise

² Bapantzert – armored

³ Fartroyen – to trust

⁴ Heyln – to heal

⁵ Vundik – wounded; Fardros – resentment, chagrin

⁶ Tzirung – decoration, adornment; farmegn – possessions

⁷ Baputzn – to clean